

Heracleum sosnowskyi Mandenova - boľševník Sosnovského

Oddelenie: Magnoliophyta

Trieda: Magnoliopsida

Rad: Apiales

Čeľad': *Apiaceae*

Fotodokumentácia: <http://ndla.no/nn/node/20255>

Charakteristika druhu: Ide o dvojročnú alebo trvácu rastlinu vysokú 1 – 3, prípadne až 5 metrov, s pevným koreňom širokým až 30 cm a priamou pevnou stonkou, ktorá je dutá, ryhovaná a riedko chlpatá, s červenými škvrnami. Pri báze môže mať priemer až 12 cm. Je ukončená veľkým súkvetím, ktoré je tvorené desiatkami okolíkov, zložených z drobných bielych kvetov. V priemere má súkvetie aj 50 cm. Listy sú zvyčajne 50 – 60 cm dlhé, trojpočetné, plytko vykrajované s vytvorenými oválnymi krátko zašpicatenými segmentmi, na vrchnej strane sú holé, na spodnej strane len riedko chlpaté. Kvitne v júli až septembri a produkuje tisícky semien, ktoré sú distribuované vetrom alebo vodou.

Má podobné vlastnosti ako *Heracleum mantegazzianum*, tzn. že pri kontakte pokožky s rastlinnými šťavami druhu, ktoré obsahujú fototoxické furanokumaríny a spôsobujú ťažké poleptania kože a vytvorenie vodnatých pľuzgierov ako po popálení!

Pôvod druhu: Druh pochádza z oblasti Kaukazu a severovýchodného Turecka. Je už rozšírený v Pobaltských štátoch, Bielorusku, Rusku, na Ukrajine a v Poľsku.

Prvý zaznamenaný výskyt na Slovensku: Doteraz nebol na území Slovenska zaznamenaný.

Spôsob (cesta) ako sa druh dostal na Slovensko: Druh sa na Slovensku nevyskytuje.

Status druhu na Slovensku: Nie je zaradený.

Rozšírenie na Slovensku: Nevyskytuje sa.

Biotopy, v ktorých sa vyskytuje: Rastie najmä na vlhších živnejších pôdach, napr. popri vodných tokoch. Na mieste zvykne pomerne rýchlo obsadiť priestor, nakoľko už skoro na jar vytvára veľké listy, ktoré zatienia pôvodnú vegetáciu a postupne ju vytlačia.

Spôsoby rozmnožovania: Šíri sa semenami, ktoré sú prenášané vetrom ale najmä vodou na väčšie vzdialenosti.

Známe spôsoby odstraňovania: Využívajú sa mechanické ale aj kombinované spôsoby odstraňovania. Pri menších porastoch alebo jednotlivých rastlinách je možné využívať vykopávanie, kedy je potrebné odstrániť predovšetkým hlavu koreňa (minimálne do hĺbky 20 cm). Semenáčiky je možné aj vytrhávať (za použitia dostatočných ochranných pomôcok).

Väčšie porasty sa odporúčajú kosiť alebo mulčovať, zásadne v období pred kvitnutím druhu, aby nedošlo k vytvoreniu semien. Zásah je potrebné v priebehu roka zopakovať.

Využíva sa aj sekacie koreňových rozmnožovacích púčikov pod pôdnym povrchom pomocou rýľa, v čase, keď druh vytvára semená, ktoré sú ešte zelené - nezrelé.

Na potlačenie populácie druhu sa dá využiť aj pastva oviec alebo dobytky, ktoré spásajú jeho listové ružice. Optimálne je to v čase, keď druh ešte nekvitne.

Pri odstraňovaní druhu sa využíva aj postrek jeho porastu registrovaným prípravkom na ochranu rastlín (herbicídom) s účinnou látkou glyfosát alebo kombinovaný spôsob mechanického a chemického odstraňovania. Vtedy sa porasty druhu najprv mechanicky odstránia (pokosia alebo zmulčujú) a následne po opätovnom narastení rastliny sa postriekajú herbicídom.

Použité podklady: https://en.wikipedia.org/wiki/Heracleum_sosnowskyi
<https://www.nobanis.org/globalassets/speciesinfo/h/heracleum-sosnowskyi/heracleum-sosnowskyi.pdf>